

Sygn. akt II PK 111/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa A.W., S.P.

przeciwko S. Sp. z o.o. Spółce Komandytowo-Akcyjnej z siedzibą w K.,

Przedsiębiorstwu Produkcyjnemu Z. Sp. z o.o. w J.

o wynagrodzenie i odprawę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 lutego 2018 r.,

skargi kasacyjnej pozwanej S. Sp. z o.o. Spółki Komandytowo-Akcyjnej z siedzibą

w K. od wyroku Sądu Okręgowego we W.

z dnia 17 września 2015 r., sygn. akt VII Pa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanej S. Sp. z o.o. Spółki Komandytowo-Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz powodów kwoty po 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego oraz na rzecz Przedsiębiorstwa Produkcyjnego Z. Sp. z o.o. z siedzibą w J. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego we W. z dnia 17 września 2015 r., w sprawie z powództwa A.W., S.P. i K.S. przeciwko S. Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna z siedzibą w K. (dalej pozwany ad. 1) oraz Przedsiębiorstwu Produkcyjnemu Z. Sp. z o.o. w J. (dalej pozwany ad. 2) o wynagrodzenie za pracę, oddalono apelację

pozwanego ad. 1 od wyroku Sądu Rejonowego [...] we W. z dnia 1 czerwca 2015 r., mocą którego uwzględniono powództwa powodów w przedmiocie wynagrodzenia za pracę względem pozwanego ad. 1 i oddalono je odnośnie pozwanego ad. 2.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji. Przede wszystkim zaakceptował fakt, że w wyniku umowy dzierżawy między pozwanym ad. 1 i ad. 2 doszło do przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę w trybie art. 23¹ k.p. Zgodnie z umową z dnia 15 lutego 2013 r. jej przedmiot obejmował zespół składników materialnych i niematerialnych wchodzących w skład przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c. W ocenie Sądu Okręgowego, przedmiot umowy obejmujący ciąg produkcyjny do produkcji pelletu w sytuacji, gdy pozwany ad. 1 nie miał wiedzy ani personelu do jego obsługi, świadczy o realizacji dyspozycji art. 23¹ k.p. Ów skutek następuje niezależnie od woli stron dokonującej czynności i ma charakter bezwzględnie obowiązujący, co oznacza że wolą stron nie można go wykluczyć. W konsekwencji, powodowie którzy wykonywali pracę powinni otrzymać wynagrodzenie za pracę. W takiej sekwencji apelacja pozwanego ad. 1 nie jest zasadna i została oddalona z mocy art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pełnomocnik pozwanego ad. 1, zaskarżając go w zakresie oddalenia apelacji i orzeczenia o kosztach procesu. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona pozwana odwołała się do potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości:

- art. 23¹ k.p., przez wyjaśnienie, czy w przypadku kooperacji dwóch przedsiębiorców w zakresie wykonywania wspólnie tylko jednego przedsięwzięcia gospodarczego, które nie jest jedynym przedmiotem działalności żadnego z nich, oraz przy wykorzystaniu wzajemnych możliwości i osiągnięciu obopólnych korzyści, dochodzi do przejścia zakładu pracy jako zorganizowanej jednostki, z jednego kooperanta na drugiego;

- art. 55¹ k.c. w zw. z art. 55² k.c. i art. 75¹ § 3 k.c. oraz art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p., przez wyjaśnienie czy można uznać, że umową dzierżawy całego przedsiębiorstwa jest taka czynność prawna, z treści której wynika co innego, a okoliczności jej zawarcia przeczą aby strony umowy miały na celu zawarcie umowy dzierżawy całego przedsiębiorstwa;

- art. 382 k.p.c. w zw. z art. 241 k.p.c. i art. 387 § 2¹ k.p.c., przez wyjaśnienie czy Sąd II instancji może przyjąć za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, nie dokonując w tej mierze żadnych merytorycznych rozważań, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń Sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, a w wyniku czego zarzuty apelacyjne w ogóle nie zostały rozpoznane.

Mając na uwadze powyższe, wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego we W. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedziach na skargę kasacyjną (powodowie i pozwany ad. 2) wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie do rozpoznania. Warunkiem nadania jej dalszego biegu jest spełnienie co najmniej jednej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. Do obowiązków skarżącego (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) należy wskazanie podstawy oraz jej uzasadnienie, gdyż tylko wokół tego problemu koncentruje się Sąd Najwyższy. W ocenie skarżącego, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości. Tego rodzaju przesłanka wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości

skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Przedstawione powyżej wymagania nakładają na skarżącego odpowiednie przygotowanie wniosku, który będzie stanowił *resume* dotychczasowego stanowiska judykatury z uwypukleniem spornej kwestii. Wszak skarga kasacyjna nie stanowi kontynuacji dotychczasowego postępowania w ramach instancji, gdyż nie jest „trzecią instancją sądową”, a tym samym sam brak akceptacji dla kierunku rozstrzygnięcia nie realizuje ustawowej podstawy przysądu.

Problem przejścia zakładu pracy nie jest w prawie pracy nowy. Tym samym doczekał się już szereg wypowiedzi, w tym także w randze uchwał Sądu Najwyższego (zob. np. z dnia 19 sierpnia 1992 r., I PZP 54/92, OSNC 1993 nr 5, poz. 71; z dnia 13 marca 1992 r., I PZP 13/92, OSNC 1992 nr 9, poz. 159; z dnia 19 stycznia 1993 r., I PZA 70/92, LEX nr 1672665; z dnia 19 stycznia 1993 r., I PZP 70/92, OSNC 1993 nr 6, poz. 100; z dnia 22 lutego 1994 r., I PZP 1/94, OSNAPIUS 1994 nr 2, poz. 23; z dnia 7 czerwca 1994 r., I PZP 20/94, OSNAPIUS 1994 nr 9, poz. 141; z dnia 8 lutego 2005 r., I PZP 9/04, OSNP 2005 nr 21, poz. 329; z dnia 6 maja 2015 r., III PZP 2/15, OSNP 2015 nr 9, poz. 118). Z dalszego orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. wyroki z dnia 14 czerwca 2012 r., I PK 235/11, LEX nr 1250558; z dnia 17 maja 2012 r., I PK 179/11, LEX nr 1219491) wynika analiza prawa unijnego i krajowego, z uwzględnieniem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE. Orzecznictwo to wskazuje między innymi kryteria, których poszukuje skarżący we wniosku o przyjęcie skargi, a nawet metodykę oceny czy nastąpiło przejście zakładu pracy lub części na innego pracodawcę. Ze względu na dostępność (publikację) i obszerność tego orzecznictwa usprawiedliwione jest odstąpienie od powielania jego treści w tym miejscu. Dodatkowo wskazać można też na inne wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2012 r., I PK 155/11, OSNP 2013 nr 5-6, poz. 55, z 29 marca 2012 r., I PK 150/11, LEX nr 1167736).

Oznacza to, że istnieją określone parametry warunkujące przejście zakładu pracy na innego pracodawcę. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do

rozpoznania pomija się warstwę jurydyczną, zwłaszcza że zagadnienie związane ze skutkami umowy dzierżawy było już objęte zakresem orzecznictwem (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 lipca 1994 r., I PRN 48/94, OSNAPiUS 1994 nr 7, poz. 112; wyrok z dnia 17 maja 1995 r., I PRN 9/95, OSNAPiUS 1995 nr 20, poz. 248; wyrok z dnia 28 kwietnia 1997 r., I PKN 122/97, OSNAPiUS 1998 nr 5, poz. 150). Także kwestia wygaśnięcia umowy dzierżawy była objęta wypowiedzią Sądu Najwyższego (por. uchwała z dnia 7 czerwca 1994 r., I PZP 20/94, OSNAPiUS 1994 nr 9, poz. 141). Z tego względu sam fakt przytoczenia problemu bez jego rozwinięcia i wskazania rozbieżności nie pozwala na podzielenie pierwszej z podstaw.

W zakresie drugiej skarżący za pomocą narzędzi prawa cywilnego zamierza ominąć skutki (i swoje obowiązki) związane z problematyką prawa pracy. W razie przejścia zakładu pracy lub jego część i na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Ten zapis art. 23¹ § 1 k.p. wprowadza automatyzm, który nie poddaje się wyłączeniu w razie odmiennej woli stron czynności prawnej, o której mowa w art. 75¹ k.c. i art. 55² k.c. Zatem zachodzi kontynuacja zatrudnienia pracowników, z tą tylko różnicą, że w miejsce dotychczasowego pracodawcy wstępuje jako strona nowy podmiot. Taki skutek nastąpi również wówczas, gdy pracodawca (poprzedni i następny) nie działali zgodnie dla osiągnięcia celu przewidzianego w omawianym przepisie, natomiast doszło do faktycznego przejścia majątku i zadań zakładu pracy na innego pracodawcę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2010 r., I UK 326/09, LEX nr 585737).

W końcu nie ma podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na problem prawa procesowego. On także został dostatecznie wyjaśniony w judykaturze (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999 nr 7-8, poz. 124) w zakresie obowiązków opisanych w art. 382 k.p.c. Przepis art. 241 k.p.c. jest dedykowany postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, a skarga kasacyjna służy zwalczaniu prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji. Wreszcie art. 387 § 2¹ k.p.c. stanowił konsekwencję zanegowania przez apelującego dokonanej w postępowaniu wykładni prawa. Z tych względów Sąd Okręgowy nie miał obowiązku poszerzać

zakresu materiału dowodowego, zwłaszcza gdy po stronie nowego pracodawcy działał profesjonalny pełnomocnik.

Z tych przyczyn orzeczono w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania orzeczono w myśl art. 98 § 1 k.p.c., uwzględniając w tej mierze prawidłowo i terminowo zgłoszone żądania powodów i pozwanego ad. 2.